

2018-05-24
Fi2018/02149/DF**Finansdepartementet**Mottagare enligt *bilaga*

Uppdrag om säker och effektiv tillgång till grunddata

Regeringens beslut

Regeringen ger de myndigheter som anges i *bilagan* till beslutet i uppdrag att tillsammans lämna förslag som syftar till att skapa en säker och effektiv tillgång till grunddata, genom att bl.a. tydliggöra ansvaret för och öka standardiseringen av sådan data.

Delredovisningar av hur arbetet fortgår ska efter överenskommelse lämnas till Regeringskansliet (Finansdepartementet). Uppdraget ska slutredovisas till regeringen (Finansdepartementet) senast den 30 april 2019.

För 2018 och 2019 får Bolagsverket, Lantmäteriet och Skatteverket varje år för uppdraget rekvirera högst 1 500 000 kronor vardera.

Kostnaderna ska belasta anslaget 1:18 Digitaliseringsmyndigheten under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, anslagspost 7 Nationell digital infrastruktur. Medlen utbetalas efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisition av medel för 2018 ska ha inkommit senast den 1 september 2018. Redovisning av använda medel för 2018, och återbetalning av ej utnyttjade medel för samma år, ska ske till Kammarkollegiet senast den 28 februari 2019, med kopia till Regeringskansliet (Finansdepartementet). Rekvisition av medel för 2019 ska ha inkommit senast den 1 mars 2019. Redovisning av använda medel för 2019, och återbetalning av ej utnyttjade medel för samma år, ska ske till Kammarkollegiet senast den 1 juni 2019, med kopia till Regeringskansliet (Finansdepartementet). Vid rekvisitionen, eventuell återbetalning och redovisningen ska hänvisning göras till detta beslut.

Bakgrund

Behovet av ett samlat grepp och en tydligare nationell styrning inom området digital infrastruktur har lyfts fram i flera rapporter och betänkanden, bl.a. i betänkandet digitalförvaltning.nu (SOU 2017:23). I betänkandet framhålls behoven av en förvaltningspolitik för en nationell digital infrastruktur och det lämnas förslag på en övergripande plan för att stärka digitaliseringen av den offentliga sektorn. Andra utredningar har beskrivit behoven och föreslagit åtgärder inom området, exempelvis i betänkandena Grunddata – i samhällets tjänst (SOU 1997:146), Lantmäteriet – nya vägar för ökad samhällsnytta (SOU 2003:111) och Ett minskat och förenklat uppgiftslämnande för företagen (SOU 2013:80).

Sverige saknar flera av de förvaltningsgemensamma grundläggande komponenter och lösningar som finns i andra jämförbara länder (prop. 2017/18:1 utg.omr. 2 avsnitt 6.3.3 och 6.4). Bristen på en nationell digital infrastruktur har lett till många myndighetsspecifika lösningar, som skiljer sig från varandra, vilket i stor utsträckning har resulterat i en ineffektiv ordning för den offentliga sektorn som helhet. Regeringen avser därför att stärka styrningen och samordningen av den offentliga sektorns informationsförsörjning genom att tydliggöra ansvarsfördelningen och öka standardiseringen.

I propositionen Statlig förvaltning i medborgarnas tjänst gjorde regeringen bedömningen att grunddata bör ges en definition som omfattar offentlig information av vikt för samhällets effektivitet och med bred användning (prop. 1997/98:136 s. 61 och 62). Denna bedömning ska även gälla som utgångspunkt för detta uppdrag. Regeringen har vidare bedömt att uppgifter i folkbokföringsregistret, bolagsregistret, fordonsregistret samt fastighetsregistret och viss geografisk information utgör grunddata och att en mer effektiv ordning kan skapas med ett avgiftsfritt utbyte av sådan data mellan statliga myndigheter (prop. 2016/17:1 utg.omr. 22 avsnitt 4.5.1.). Ett effektivt utbyte av grunddata är en av förutsättningarna för att uppnå målet att uppgifter om möjligt bara ska behöva lämnas en gång, vilket även är en av de prioriteringar som Sverige genom Tallinndeclarationen om e-förvaltning har angett ska vara vägledande. I förlängningen bedöms ett effektivt utbyte av grunddata också kunna leda till bättre förutsättningar att dra nytta av nya digitala tekniker, såsom exempelvis artificiell intelligens, som kan bidra till medborgarnytta eller effektivisering.

Sverige saknar i dagsläget en samlad styrning av grunddata som utnyttjas, eller potentiellt sett skulle kunna utnyttjas på bred front inom den offentliga sektorn. Grunddata är av mycket stor betydelse i ett alltmer digitaliserat samhälle och en datadriven offentlig sektor. Det kan exempelvis handla om information om privatpersoner, bolag och fastigheter. Ordning och reda på den offentliga sektorns samlade grunddata behövs dessutom för att stärka informationssäkerheten inom den offentliga sektorn och säkerställa ett fullgott skydd för den personliga integriteten.

Närmare om uppdraget

Myndigheterna ska med beaktande av sin egen grunddata analysera och beskriva behoven och nyttan av grunddata, för såväl den offentliga sektorn som privatpersoner, organisationer och företag. Resultatet av analysen avseende behoven av grunddata bör samordnas med resultatet av den behovsanalys som ska göras enligt ett särskilt uppdrag om säkert och effektivt elektroniskt informationsutbyte inom den offentliga sektorn.

Utifrån de identifierade behoven och nyttan av grunddata ska myndigheterna identifiera vilka egenskaper som kännetecknar grunddata. Mot denna bakgrund ska myndigheterna även analysera och lämna förslag på eventuella ytterligare uppgifter som bör definieras som grunddata.

Av analysen ska framgå om den föreslagna grunddatan kan tillgängliggöras som öppna data, och vilka åtgärder som krävs för att åstadkomma det.

Myndigheterna ska vidare analysera och lämna förslag på gemensamma riktlinjer för grunddata och för ansvariga myndigheters hantering av sådan data. Riktlinjerna för grunddata kan exempelvis avse kvalitet, aktualitet, tillgänglighet och användbarhet. Riktlinjerna för ansvariga myndigheters hantering av grunddata kan exempelvis avse gemensamma rutiner, modeller, begrepp och behov av samordning. Riktlinjerna ska även avse hur de krav som ställs med anledning av regelverken om sekretess och informationssäkerhet samt om skyddet för den personliga integriteten kan upprätthållas.

De föreslagna riktlinjerna ska vara förenliga med gällande rätt, t.ex. regleringen om behandling av personuppgifter, samt om offentlighet och sekretess. Vidare ska riktlinjerna syfta till att skapa förutsättningar för en effektiv och säker tillgång till grunddata, såväl inom den offentliga sektorn som för

privatpersoner, organisationer och företag. Riktlinjerna ska också, i möjligaste mån, överensstämma med eller baseras på europeiska eller internationella principer inom området (exempelvis European Interoperability Framework – EIF), och de internationella överenskommelser som Sverige ingått inom området (exempelvis Tallinndeklarationen om e-förvaltning).

Myndigheterna ska analysera konsekvenserna av eventuella förslag att definiera ytterligare uppgifter som grunddata och av att införa de föreslagna riktlinjerna, samt föreslå nödvändiga åtgärder och beskriva eventuella hinder för en anpassning till de föreslagna riktlinjerna. Konsekvensanalysen ska bl.a. omfatta kostnader och ekonomiska effekter. I den mån uppgifter från kommuner och landsting föreslås definieras som grunddata, ska myndigheterna särskilt beakta konsekvenserna för det kommunala självstyret. I analysen ska även konsekvenserna för Sveriges säkerhet beaktas.

Slutligen ska myndigheterna lämna förslag till åtgärder för att tydliggöra ansvaret för och öka standardiseringen av grunddata.

Vid genomförandet av uppdraget ska myndigheterna beakta de krav som ställs för att värna Sveriges säkerhet, behovet av ett systematiskt informationssäkerhetsarbete och skyddet av den personliga integriteten.

I arbetet bör vägledningar, kartläggningar och analyser avseende informationsförsörjning och grunddata inom bl.a. eSamverkansprogrammet beaktas, t.ex. vägledningen Vägledning för digital samverkan och rapporten En effektiv informationsförsörjning. Även underlag som tagits fram inom ramen för nationella strategier, exempelvis den nationella geodatastrategin (N2015/08894/SUBT och N2015/08630/KLS), bör beaktas. Detsamma gäller pågående uppdrag om tillgängliggörande av data, såsom uppdraget till Lantmäteriet om att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess (Fi2018/00396/DF).

Myndigheterna ska genomföra uppdraget gemensamt. Uppdraget ska även utföras i samarbete med de statliga myndigheter, kommuner, landsting och privata aktörer som myndigheterna huvudsakligen tillhandahåller sin grunddata till. Vidare ska samverkan ske med E-hälsomyndigheten och Försäkringskassan. Samverkan ska också ske med Datainspektionen, Utredningen om inrättande av en myndighet för digitalisering av den offentliga sektorn (Fi 2017:09), till dess att Myndigheten för digital förvaltning inrättats, samt med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Försvarsmakten,

Riksarkivet, Statistiska centralbyrån, Säkerhetspolisen, Tillväxtverket, Transportstyrelsen, eSamverkansprogrammet, Svenska institutet för standardisering och Sveriges Kommuner och Landsting.

Efter att Myndigheten för digital förvaltning har inrättats avser regeringen att ge denna myndighet i uppdrag att vara samordnande myndighet för detta uppdrag.

På regeringens vägnar



Ardalan Shekarabi



Andreas Mårtensson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Justitiedepartementet/ KRIM, L1, L4, L6, PO, SSK och Å

Utrikesdepartementet/HI

Försvarsdepartementet/MFI, RS och SUND

Socialdepartementet/ FS och SF

Finansdepartementet/BA TOT, E2, ESA, K, S3 och SFÖ

Utbildningsdepartementet/GV och UH

Miljö- och energidepartementet/S

Näringsdepartementet/ D, FF, IFK, SPN, SUBT och SUN

Kulturdepartementet/KL

Arbetsmarknadsdepartementet/A/SAK

Arbetsförmedlingen

Datainspektionen

E-hälsomyndigheten

Försvarsmakten

Försäkringskassan

Kammarkollegiet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Riksarkivet

Statistiska centralbyrån

Säkerhetspolisen

Tillväxtverket

Transportstyrelsen

Utredningen om inrättande av en myndighet för digitalisering av den offentliga sektorn (Fi 2017:09)

eSamverkansprogrammet

Svenska institutet för standardisering

Sveriges Kommuner och Landsting

Bilaga till regeringsbeslut 2018-05-24 i ärende Fi2018/02149/DF

Mottagare

Bolagsverket
851 81 Sundsvall

Lantmäteriet
801 82 Gävle

Skatteverket
171 94 Solna